

IN MEMORIAM
БОРИСЛАВ РАДОВИЋ
(1935–2018)

Дејан Вукићевић
Народна библиотека Србије,
Београд

УДК: 821.163.41:929 Радовић Б.
012 Радовић Б.

Борислав Радовић је рођен 10. марта 1935. године у Београду, где је завршио основну школу, гимназију и дипломирао на Катедри за општу књижевност са теоријом књижевности Филолошког факултета. Осим у Народној библиотеци Србије, као уредник је радио и оставио свој печат и у издавачким кућама *Младо љоколење* и *Нолић*, у којем је био саставни део чувене редакције коју су чинили Васко Попа, Иван В. Лалић, Јован Христић и Александар Ристовић. Пред крај каријере био је и директор предузећа *Јуџославија филм*.

Поезија Борислава Радовића превођена је на енглески, руски, италијански, шпански, кинески, румунски, чешки, пољски, словачки, словеначки, македонски, мађарски, турски, литвански и албански језик. Заступљен је у многобројним антологијама, изборима и прегледима.

Богати стваралачки опус Борислава Радовића обухвата и његова преводилачка предузећа. Преводио је, поред других, и Шарла Бодлера, Исидора Дикаса Лотреамона, Франсиса Понжа, Онореа де Балзака, Сен Џон Перса, Пола Елијара, Андреа Бретона, Пјера Жан Жува.

О поезији и есејистици Борислава Радовића, између осталих, писали су и Божо Вукадиновић, Ђорђије Вуковић, Славко Гордић, Милован Данојлић, Александар Јовановић, Милан Комненић, Вук Крњевић, Драган Лакићевић, Радивоје Микић, Иван Негришорац, Милица Николић, Васа Павковић, Предраг Палавестра, Михајло Пантић, Јован Пејчић, Новица Петковић, Александар Петров, Богдан А. Поповић, Саша Радојчић, Драшко Ређеп, Симон Симоновић, Драган Стојановић, Драган Хамовић, Иван Чоловић. Поводом добијања награда *Десанка Максимовић* и *Жичка хрисовуља* објављени су зборници с прилозима критичара *Поезија Борислава Радовића* (2002) и *Борислав Радовић, ѿесник* (2003), а Институт за књижевност и уметност и Библиотека града Београд објавили су зборник радова *О поезији и о ѿоешици Борислава Радовића* (2017).

У Народној библиотеци Србије, судећи према потписаним издањима, радио је као уредник отприлике¹ од 1973. до 1977. године. Потписао је веома значајна издања из тог периода, као што су *Кашалоі књиа на језицима јуословенских народа 1519–1867*, као и прва три тома *Кашалоіа књиа на језицима јуословенских народа 1868–1972*.

Од броја 4 за 1973. годину до броја 2 за 1974. Борислав Радовић је члан редакције гласила Заједнице матичних библиотека *Заједница библиотека*. Од двоброја 3–4 за 1974. до броја 1–2 за 1975. члан је Издавачког савета који је обављао функцију редакције, да би у свескама 3 и 4 за 1975. обављао и функцију вршиоца дужности главног и одговорног уредника.

За своје вишеврсно стваралаштво примио је следеће награде и признања:

- 1957. Бранкову награду (за књигу *Поешичности*),
- 1963. Октобарску награду (за превод *Мореказа*),
- 1967. Нолитову награду (за књигу *Браиштво ѿо несаници*)
и Змајеву награду,
- 1983. Награду „Бранко Миљковић” (за књигу *Песме 1971–1982*),
- 1984. Награду Жељезаре Сисак,
- 1985. Дисову награду,
- 1994. Награду „Круна деспота Стефана Лазаревића”,
- 1995. Награду „Васко Попа”,
- 1996. Награду „Ramonda Serbica”,
- 1998. Награду „Беловодска розета”,

¹ Без намере за каквом мистификацијом треба истаћи да досијеа запосленог Борислава Радовића нема у архиви, а супруга Буба није знала овај податак.

1999. Награду „Милош Ђурић”,
2001. Награду „Десанка Максимовић”,
2002. Награду „Жичка хрисовуља” и Награду „Ђорђе Јовановић”
(за књигу *О ђесницима и о ђоезији*),
2005. Награду „Сретен Марић” (за књигу *Чишјајући Вертилија*).

Борислав Радовић, један од најбољих српских песника, есејиста, преводилаца и уредника, преминуо је у Београду 26. априла 2018. године. Дубоко урођен у српски језик, до перфекционизма је вагао сваку реч пре него што би је уврстио у стих. Отменог духа, посвећеник књижевности, мајстор једноставности, последње године провео је у добровољној скрајнутости.

Поред осталих, написао је и ове стихове:

УВОД У ПРИПАДНОСТ

Нашао сам се у шуми очију,
Која ми је притулила све звезде.
Горео сам
а нисам био њихово питање;
ниједна ноћ ту није била моја,
сам је хлеб имао туђ укус.
Био сам рана саврела на снегу.
И само су ми сопствени трагови
жегли табане док сам тумарао
голетима уобразиље.

Онај сам који није постојао;
који је цвокотао и писао,
мрзнуо се, са свећом у грудима,
и одасвуд се граничио
поразним сличностима, пресамићен
у коцки своје ћилибарске драме.
Тако су ме нашли.

Од тада сам овде,
на самом прагу порекла, насељив
читавом лествицом врискова, –
ако се још уопште сећам себе!

МОНОГРАФСKE ПУБЛИКАЦИЈЕ БОРИСЛАВА РАДОВИЋА²

РАДОВИЋ, Борислав

1. Поетичности : песме / Борислав Радовић. – Београд : Просвета, 1956. – 85 стр. ; 20 см
2. Остале поетичности : песме / Борислав Радовић. – Београд : Нолит, 1959. – 58 стр. ; 20 см
3. Маина / Борислав Радовић. – Нови Сад : Матица српска, 1964. – 65 стр. ; 20 см
4. Братство по несаници / Борислав Радовић. – Београд : Нолит, 1967. – 74 стр. ; 20 см
5. Описи, гесла / Борислав Радовић. – Београд : Нолит, 1970. – 83 стр. ; 20 см
6. Изабране песме / Борислав Радовић. – Београд : Рад, 1979. – 110 стр. ; 17 см. – (Дом и школа)
Стр. 5–36: Заменице, лица, замене / Ђорђевије Вуковић.
7. Песме : 1971–1982 / Борислав Радовић. – Београд : Нолит, 1983. – 58 стр. ; 20 см
8. Изабране песме : 1954–1984 / Борислав Радовић. – Београд : Нолит, 1985. – 123 стр. ; 20 см
9. Тридесет изабраних песама / Борислав Радовић. – Чачак : Градска библиотека, 1985. – 43 стр. ; 20 см. – (Библиотека Књига госта ; књ. 12)
Тираж 1.000. – Белешка о писцу: стр. 43.
10. Teatri i ererave* / Borislav Radović ; [zgjodhi dhe perktheu nga serbokroatishtja Rifat Kukaj]. – Prishtine : Rilindja, 1988. – 95 стр. ; 18 см. – (Biblioteka Orfeu)
Prevod dela: Izabrane pesme : 1954–1984. – Tiraž 2.000. – Beleška o piscu.
11. Pesme : 1971–1991 / Borislav Radović ; pogovor Aleksandar Jovanović. – Banja Luka : Novi glas, 1991. – 113 стр. ; 20 см. – (Biblioteka Izbor)
Tiraž 2.000. – Str. 97–107: Pesnik kulture.
12. Песме / Борислав Радовић ; предговор Александар Јовановић. – Београд : Српска књижевна задруга, 1994. – LXI, 184 стр. ; 20 см. – (Српска књижевна задруга. Коло 87 ; књ. 583)
Тираж 1.000. – Борислав Радовић или Доследност песничке стратегије : стр. III–LXII. – Белешка о писцу: стр. 179.

² У овом и следећем попису књига библиографске јединице које нису виђене означене су звездicom.

13. Рвање с анђелом и други записи / Борислав Радовић. – Београд : Нолит, 1996. – 146 стр. ; 20 см
Тираж 1.000.
14. Живот вина и друге песме / Борислав Радовић ; изабрао Бранко В. Радичевић. – Подгорица : Октоих ; Никшић : КЗ „Владимир Мијушковић” ; Бијело Поље : Либертас, 1999. – 41 стр. ; 18 см. – (Библиотека Савремена поезија)
Тираж 1.000.
15. Неке ствари / Борислав Радовић. – Београд : Поезија, 2000. – Београд : Поезија, 2000. – 29 стр. ; 21 см. – (Библиотека часописа Поезија 4 X)
Тираж 300. – Стр. 26–27: Белешка о гледању на ствари из ближе околине / Слободан Зубановић. – О аутору: стр. 28.
16. О песницима и о поезији / Борислав Радовић. – Бања Лука : Глас српски, 2001. – 388 стр. ; 20 см. – (Библиотека Освјетљења)
Тираж 500.
17. Песме / Борислав Радовић. – Београд : Задужбина Десанке Максимовић : Народна библиотека Србије : Српска књижевна задруга, 2002. – 213 стр. ; 21 см. – (Награда Десанка Максимовић ; 8)
Тираж 2.000. – Белешка о писцу: стр. 207.
18. Čitaјуći Vergilija / Borislav Radović. – Banja Luka : Littera : Zmijac : Prelom, 2004. – 135 str. ; 20 cm. – (Biblioteka Danteon)
Tiraž 500.
19. Изабране песме / Борислав Радовић ; изабрао и пропратне текстове написао Тихомир Брајовић. – 1. изд. – Београд : Завод за уџбенике и наставна средства, 2005. – 129 стр. ; 20 см. – (Библиотека Избор)
20. Превладавање реторике у песништву Борислава Радовића: стр. 7–25. – Библиографија: стр. 125–126.
21. Још о песницима и о поезији / Борислав Радовић. – 1. изд. – Београд : Завод за уџбенике, 2007. – 219 стр. ; 21 см. – (Библиотека Ново дела)
Тираж 1.000. – Напомене уз текст.
22. Četrdeset dve izabrane pesme / Borislav Radović. – Beograd : Rad, 2007. – 70 str. ; 18 cm. – (Reč i misao ; knj. 584)
Tiraž 500. – Str. 65–68: Izazov pobeđenog ćutanja / Miodrag Perišić.
23. Ponešto o pesnicima i o poeziji / Borislav Radović. – Beograd : Službeni glasnik, 2011. – 257 str. ; 24 cm. – (Biblioteka Umetnost i kultura. Edicija Peščana knjiga)
Tiraž 500.
24. Неке ствари / Борислав Радовић. – 2. допуњено изд. – Београд : Друштво Источник, 2013. – 85 стр. ; 21 см. – (4 X : библиотека часописа Поезија ; 3)

- Тираж 300. – Стр. 81–82: Белешка о гледању на ствари из ближе околине / Слободан Зубановић. – О аутору: стр. 84.
25. Неке ствари / Борислав Радовић. – 3., допуњено изд. – Београд : Друштво Источник, 2014. – 113 стр. ; 21 см. – (4 X : библиотека часописа Поезија ; 22)
Тираж 300. – Стр. 108–109: Белешка о гледању на ствари из ближе околине / Слободан Зубановић. – О аутору: стр. 111.
26. Песме и Неке ствари / Борислав Радовић. – Београд : Чигоја штампа, 2016. – 341 стр. ; 20 см
Тираж 500.
27. Понешто о песницима и о поезији / Борислав Радовић. – Београд : Чигоја штампа, 2016. – 379 стр. ; 20 см
Тираж 500.
28. Четрдесет две изабране песме / Борислав Радовић ; поговор Јана Алексић. – Београд : Танеси, 2016. – 89 стр. ; 20 см. – (Мала библиотека поезије ; књ. 4)
Тираж 300. – Маргиналије о поверењу у лепоту песничке речи: стр. 67–88.
29. Записи о Васку Попи / Борислав Радовић. – Београд : Службени гласник, 2017. – 63 стр. ; 17 см. – (Библиотека Уметност и култура. Колекција Мале кутије ; 3)
Тираж 250. – Од истог писца: стр. [65].

**ПУБЛИКАЦИЈЕ У ИЗДАЊУ НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ СРБИЈЕ
У КОЈИМА ЈЕ БОРИСЛАВ РАДОВИЋ БИО УРЕДНИК,
ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК, РЕДАКТОР
ИЛИ ПРИРЕЂИВАЧ КАТАЛОГА³**

1. КАТАЛОГ књига на језицима југословенских народа 1519–1867 / [редактор каталога Душица Стошић ; уредник издања Борислав Радовић]. – Београд : Народна библиотека СР Србије, 1973. – XIX, 537 стр. : илустр. ; 36 см
Тираж 5.000. – Регистри.
2. НАРОДНА библиотека : 6. април 1973 / [главни и одговорни уредник Светислав Ђурић ; уређивачки одбор Борислав Радовић ... и др. ; макета Борислав Радовић]. – Београд : Народна библиотека СР Србије, 1973. – 297 стр., [24] стр. с таблама : илустр. ; 30 см
3. БОРБА : орган Комунистичке партије Југославије / glavni i odgovorni urednik Luka Đaković ; urednik Borislav Radović. – Reprint izd. – Beograd : Narodna biblioteka Srbije ; Sarajevo : Narodna univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine ; Titovo Užice : Skupština opštine ; Bosanski Petrovac : Skupština opštine, 1974. – 1 knj. (razl. pag.) : ilustr. ; 49 cm
Tiraž 2.000. – Reprint izdanje ratnih brojeva koji su izlazili u Užicu i Driniću kod Bosanskog Petrovca.
4. ЂУРА Даничић : изложба поводом 150-годишњице рођења 1825–1975, Београд, 17. XII 1975 / [редакција каталога Борислав Радовић ... и др.]. – Београд : Народна библиотека Србије, 1975. – 43 стр., [24] стр. с таблама ; 28 см
5. БИБЛИОГРАФИЈА приновљених домаћих публикација / главни и одговорни уредник Светислав Ђурић ; уређивачки одбор Борислав Радовић ... [и др.]. – 1975, бр. 1 – 1976, бр. 5. – Београд : Народна библиотека Србије, 1975–1976. – 24 см
Двомесечно.
6. ЦЕКИЋ, Миодраг
Библиографија Бранислава Петронијевића / Миодраг Цекић ; [технички уредник Борислав Радовић]. – Београд : Народна библиотека Србије, 1975. – 143 стр. ; 20 см
Регистри.
7. ЈАВНОСТ : лист за науке и политику* / [главни и одговорни уредник Светислав Ђурић ; уређивачки одбор Борислав Радовић ... и др.]. – Репринт изд. – Београд : Народна библиотека Србије ; Крагујевац : Скупштина општине ; Светозарево : Скупштина општине, 1975. – 46 см
Репринт издање листа Јавност који је излазио у Крагујевцу од 8. новембра 1873. до 20. априла 1874.

³ Борислав Радовић уреднички свакако стоји и иза неких других издања, али уврштена су само ова јер је у њима потписан. Најчешће је узимано у обзир само његово ауторство.

8. НАРОДНА библиотека Србије (Београд)
Каталог књига на језицима југословенских народа : 1868–1972. 1, А–Бож / [главни и одговорни уредник Светислав Ђурић ; уређивачки одбор Борислав Радовић ... и др.]. – Београд : Народна библиотека Србије, 1975. – XI, 908 стр. ; 26 cm
Регистар.
9. СВЕТОЗАР Марковић : поводом стогодишњице смрти : 1875–1975 : Београд, 10. III 1975 / [редакција каталога Борослав Радовић ... и др. ; макета Борислав Радовић]. – Београд : Народна библиотека Србије : Архив Србије, [1975]. – 53 стр., [17] стр. с таблама : илустр. ; 28 cm
10. БОРИСАВ Станковић : изложба поводом стогодишњице рођења : 1876–1976 / [изложбу припремили Предраг Јовановић ... и др. ; редакција каталога Борислав Радовић ... и др. ; макета Борислав Радовић]. – Београд : Народна библиотека СР Србије, 1976. – 59 стр., [19] стр. с таблом : илустр. ; 28 cm
Тираж 1.000.
11. НАРОДНА библиотека Србије (Београд)
Каталог књига на језицима југословенских народа : 1868–1972. 2, Боз–Гас / [главни и одговорни уредник Светислав Ђурић ; уређивачки одбор Борислав Радовић ... и др.]. – Београд : Народна библиотека Србије, 1976. – 991 стр. ; 26 cm
Регистар.
12. НАРОДНА библиотека СР Србије : 1971–1975. : изложба о петогодишњем развоју / [изложбу припремили Борислав Радовић ... и др.]. – Београд : Народна библиотека СР Србије, 1976. – 111 стр. : илустр. ; 24 cm
Тираж 1.000.
13. НАРОДНА библиотека Србије (Београд)
Каталог књига на језицима југословенских народа : 1868–1972. 3, Гат–Ђорђевић / [главни и одговорни уредник Владимир Стевановић ; уређивачки одбор Борислав Радовић ... и др.]. – Београд : Народна библиотека Србије, 1977. – 981 стр. ; 26 cm
Регистар.